Együttműködési szerződés
a romániai felsőoktatásban tanuló magyar diákok tehetséggondozásának segítésére

1. Preambulum

Az Országos Tudományos Diákköri Tanács (OTDT) mint a magyarországi felsőoktatási tehetséggondozás legáltalánosabb formája, a tudományos diákköri tevékenység országos irányítója, és a Magyar Rektori Konferencia (MRK) mint a magyar felsőoktatási intézmények első számú képviselőinek szervezett fóruma, 2010. június 11-én együttműködési szerződést írt alá Kolozsváron a Magyar Tudományos Akadémia Kolozsvári Akadémiai Bizottságával (MTA KAB), a Kolozsvári Magyar Egyetemi Intézettel (KMEI), valamint az érintett diákszervezeteket összefogó Országos Magyar Diákszövetséggel (OMDSZ) a szervezett intézményi keretek közt folyó tudományos diákköri tevékenység elősegítésére Romániában.

Az OTDT Elnöksége 2016-ban, hat év elteltével, kezdeményezte az ezen Együttműködési szerződés nyomán elért eredmények értékelését, és ez alapján egy megújított egyezmény kimunkálását. Ennek érdekében az OTDT képviselői a romániai partnerekkel közösen áttekintették a szándéknyilatkozatban rögzített vállalások megvalósulását, amelynek nyomán a következő megállapítások születtek:

A 2010-ben kötött Együttműködési szerződés nyomán a romániai partnerek és a Tudományos Diákkörök Határok Nélkül (HTDK) programot 2013-ban elindító OTDT szorosan együttműködve, szakmai, szervezési és anyagi támogatást biztosítva

- ösztönözték a romániai felsőoktatási intézményeket, hogy támogassák a diáktudományos tevékenységet;
- elősegítették az OTDT tudományterületenkénti szakmai bizottságai és a romániai szakemberek közti kapcsolatfelvételt, a romániai képzésekkel összhangban képviselőket delegáltak 15 tudományterület szakmai bizottságába
- segítséget nyújtottak az intézményekben diáktudományos tevékenységet végző hallgatók, és az őket segítő oktatók számára az OTDK és annak tudományterületi sajátosságainak megismeréséhez: előadó diákokat, zsűritagokat, megfigyelő tanárokat és megfigyelő diákokat küldtek 2013-ban összesen 217 főt a XXXI. és 2015-ben összesen 226 főt a XXXII. OTDK-ra;

- biztosították az OTDK-ra nevezett romániai diákok, zsűritagok és megfigyelők konferencia-részvételének pénzügyi fedezetét (nevezési és részvételi díjak, utazási költség) és szervezési munkájukkal megkönnyítették mind a résztvevők, mind az OTDK-kat rendező intézmények munkáját
- folyamatosan, ma már kiszámíthatóan megrendezik az ETDK mind a négy szekciójának (agrár-, műszaki, orvos- és reál-humántudományi) éves konferenciáját. E szekciók stabil partneri kapcsolatot alakítottak ki az OTDT-vel
- megrendezték az első határon túli OTDK-konferenciát (Fizika, Földtudományok és Matematika Szekció, Kolozsvár, 2015)
- romániai országos TDK Fórumot szerveztek 2015 júniusában, Kolozsvárott.

2. A szerződés célja

Jelen szerződés célja annak elősegítése, hogy

2.1. a romániai oktatók és kutatók jobban megismerhessék a magyarországi felsőoktatási intézményekben sok évtizedes hagyományok alapján *szervezett intézményi keretek* között folyó *tudományos diákköri (TDK)* tevékenységet, annak érdekében, hogy tapasztalataikat, saját hagyományaiknak megfelelően, a romániai felsőoktatási tehetséggondozás meglévő szervezeti kereteinek erősítésére, illetve amely területeken szükséges, e szervezeti keretek megteremtésére felhasználhassák;

2.2. a romániai felsőoktatásban tanuló tehetséges diákok eddigieknél szélesebb köre kapjon *szervezett* ösztönzést és lehetőséget a kötelező tanulmányokat meghaladó önkéntes tudományos és művészeti tevékenység korai megkezdésére, és ezen munkájuk sikeres, a lerövidült képzési idő ellenére *eredményt hozó* befejezésére;

2.3. az Erdélyi Tudományos Diákköri Konferencia (ETDK), mint regionális megméretési fóruma a romániai, a tanulmányi kötelezettségeket meghaladó önkéntes tudományos és művészeti felsőoktatási diáktevékenységnek, hagyományainak és intézményi függetlenségének megőrzése mellett, az ETDK-n szereplő legjobb munkák egyre harmonikusabb bekapcsolásával a magyarországi Országos Tudományos Diákköri Konferenciák (OTDK) rendszerébe, hatékony hídként tudja szolgálni a romániai és magyarországi diáktudományos kapcsolatokat.

3. A szerződő felek

3.1. A magyarországi partnerek

A magyarországi felsőoktatás legszélesebb körű, a közvetlen diák-tanár együttműködésen alapuló tehetséggondozási formája a ***tudományos diákkör*** (TDK). A hat évtizedes hagyományú TDK-mozgalom nemzetközi összehasonlításban különlegesség, hungaricum, mert *szervezett formában* és sikeresen építi be a merev keretekkel jellemezhető poroszos hagyományú felsőoktatási rendszerbe a tutoriális hallgatói önképzést.
A TDK-mozgalom a teljes magyar felsőoktatás intézményrendszerét átszövi. A tudományos diákkörök az intézményi szervezeti és működési szabályzatok által is támogatottan vannak jelen az egyetemeken és főiskolákon.

A **Magyar Rektori Konferencia** (MRK), mint a magyar felsőoktatási intézmények első számú képviselőinek szervezett fóruma, rendszeresen figyelemmel kíséri a magyarországi felsőoktatási tehetséggondozás helyzetét. E célra működteti Tehetséggondozási Állandó Bizottságát is. Hasonló figyelmet szentel a határon túli magyar vonatkozású felsőoktatásnak, benne a tehetséggondozásnak. E célra működteti Határon Túli Felsőoktatási Intézmények Bizottságát is.

Az **Országos Tudományos Diákköri Tanács** (OTDT), magyar Felsőoktatási Törvényben is nevesítetten, a magyarországi legszélesebb körű, hat évtizedes múltú, szervezett felsőoktatási tehetséggondozás, a tudományos diákköri tevékenység országos vezető szervezete.
Az OTDT – elvi irányító és az intézményekben folyó tevékenysége, segítő munkája mellett – kétévenként, a mindenkori oktatási kormányzat és a Magyar Tudományos Akadémia (MTA) fővédnökségével, megszervezi az intézményi (első fordulós) konferenciák legjobbjai részére a magyar nyelvű Országos Tudományos Diákköri Konferenciát (OTDK). A 2015-ben rendezett XXXII. OTDK-n mintegy 13 ezer első fordulós pályamunkából csaknem ötezer került bemutatásra és szakmai megvitatásra, közülük 119 dolgozat érkezett az ETDK-król.
Az OTDT az elmúlt két és fél évtizedben folyamatosan ösztönözte a határon túli magyar diákok és oktatók bekapcsolódását a szervezett tehetséggondozásba. Az OTDT e folyamat erősítése érdekében hozta létre 2013-ban a határon túli diákköri tevékenységet közvetlenül segítő HTDK programját.
A magyarországi tudományos diákköri tevékenységet szervezetten magukba foglaló felsőoktatási intézmények és az OTDT kifejezett szándéka a határon túli tudományos diákköri tevékenység további erősítése és támogatása.

3.2. A romániai partnerek

A romániai magyar nyelvű felsőoktatás elmúlt 25 éves fejlődése nyomán csaknem két nagyságrenddel nőtt a magyarul tanuló diákok száma. Tehetséggondozás magyar nyelven szervezett keretek között a következő romániai felsőoktatási intézményekben zajlik: Babeș–Bolyai Tudományegyetem (BBTE), Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem (MOGYE), Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem (Sapientia EMTE) , Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem (MME), Partiumi Keresztyén Egyetem (PKE), Protestáns Teológiai Intézet (PTI), Kolozsvári Műszaki Egyetem (KME), Temesvári Műszaki Egyetem (TME), Bukaresti Tudományegyetem (BTE).

A romániai magyar felsőoktatásban tanuló diákok egységes országos szervezete az **Országos Magyar Diákszövetség (OMDSZ**). Az OMDSZ munkáját nyolc, a felsőoktatási központok szerint szerveződő tagszervezetén keresztül végzi. Legnagyobb tagszervezete a Kolozsvári Magyar Diákszövetség (KMDSZ). Az OMDSZ a tehetséggondozás területén mára együttműködést alakított ki a Sapientia EMTE és a PKE Hallgatói Önkormányzataival (HÖK).

1993-tól az OMDSZ tagszervezetei (KMDSZ, Marosvásárhelyi Magyar Diákszövetség (MMDSZ), Temesvári Magyar Diákszövetség (TMD), Nagyváradi Magyar Diákszövetség (NMDSZ), Brassói Magyar Diákszövetség (BMDSZ)) megkezdték az Erdélyi Tudományos Diákköri Konferencia (ETDK) különböző szekcióinak szervezését.
1998-tól valósul meg a PKE (és elődintézménye) HÖK-jének szervezésében a Partiumi Tudományos Diákköri Konferencia (PTDK), majd a Sapientia EMTE megalakulásával 2002-től az ottani HÖK szervezésében indultak el a Sapientia EMTE saját intézményi TDK konferenciái.

Az ETDK szerkezete mára kialakult: évente szerveződik, négy szekcióban a következőképpen: Kolozsváron a Reál- és Humántudományi Szekció (főszervezője a KMDSZ, szakmai partnerségben a Kolozsvári Magyar Egyetemi Intézettel (KMEI) és a BBTE-vel), Marosvásárhelyen az Orvostudományi Szekció (főszervezője az MMDSZ, szakmai partnerségben a MOGYE-val, a Studium Alapítvánnyal, az Erdélyi Múzeum-Egyesülettel), Temesváron a Műszaki Tudományok Szekció (főszervezője a TMD, szakmai partnerségben a TME-vel és a Sapientia EMTE-vel), Marosvásárhelyen és Csíkszeredában az Agrártudományi Szekció (főszervezője a Sapientia EMTE Marosvásárhelyi, illetve Csíkszeredai HÖK-jei, szakmai partnerségben a Sapientia EMTE-vel).

A 2010 októberében megalakult **Erdélyi Tehetségsegítő Tanács** (ETT) olyan független, az erdélyi magyar tehetségtámogató szervezetek tevékenységét segítő civil szervezet, amelynek célja, hogy irányt mutasson, szervezői és koordináló feladatokat lásson el, összehangolja a tehetséggondozói folyamatokat és széles szakmai és társadalmi összefogással segítse a tehetségek felkutatását, gondozását és tehetségük érvényesülését. Közvetlenül kapcsolódik a Kárpát-medencei hatókörű Nemzeti Tehetségsegítő Tanácshoz, rajta keresztül pedig a tehetséggondozás rendszeréhez, vállalva az erdélyi magyar tehetségsegítő műhelyek érdekképviseletét mind a magyarországi, mind a romániai fórumokon. Az Erdélyi Tehetségsegítő Tanács **Felsőoktatási Bizottság**a az a szakmai fórum, amely a romániai felsőoktatásban magyar nyelven zajló tehetséggondozás támogatásával, valamint 2016 nyarától az ETDK szakmai koordinálásával is foglalkozik. Az ETT Felsőoktatási Bizottsága a magyar nyelven szervezett keretek között tehetséggondozást végző romániai állami és magánegyetemek képviselőiből áll (jelenleg: BBTE, MOGYE, Sapientia EMTE, MME, PKE, PTI, KME, TME).

4. A szerződő felek által vállalt kötelezettségek

4.1. A magyarországi aláírók vállalják, hogy mind intézményi, mind országos szinten fokozottan ösztönzik a tehetséggondozási együttműködést a romániai magyar felsőoktatás szereplőivel.

Ezen belül, konkrétan

4.1.1. az OTDT szakmai bizottságai – romániai tagjaikat is bevonva – ösztönzik a szakterületükön a tehetséggondozásban aktív magyarországi felsőoktatási intézményi egységek (jellemzően karok) *tudományos diákköri tanácsait* (TDT), hogy a tudományos diákkörökkel és a tehetséggondozás más formáival kapcsolatos jó tapasztalataikat, beleértve a TDK műhelyek működtetését és az intézményi TDK konferenciák szervezését is, rendszeresen osszák meg a szakterületükön aktív tehetséggondozást végző romániai intézményekkel, szervezetekkel (vagy ezek hiányában a romániai kollégáik e célra szerveződő csoportjaival);

4.1.2. az OTDT, az elmúlt csaknem két évtized során már kialakult jó romániai gyakorlat alapján, a magyarországi intézményi TDK konferenciák elveivel egyezően, az OMDSZ tagszervezetei és a velük szerződést kötött Sapientia EMTE HÖK szervezetek által szervezett, számos szakmai partner (ld. 3.2. pont 4. bekezdés) támogatásával megvalósított ETDK-t ismeri el az OTDK-ra történő romániai nevezések kvalifikációs lépcsőjének;

4.1.3. Az OTDT, igény esetén – elsősorban HTDK programja, valamint szakmai bizottságai révén – segíti azon romániai felsőoktatási intézményeket is, amelyek az intézményi műhelymunka összegzéseként és az ETDK-ra való felkészülésként saját belső (kari) TDK-t is rendeznek;

4.1.4. az OTDK-kon az OTDT HTDK programja révén fokozottan segíti a romániai felsőoktatási intézményekből az ETDK-n keresztül érkező dolgozatok beilleszkedését a konferenciába, az előkészítés, a nevezés és dolgozatbeküldés, valamint a konferencia lebonyolításának szakaszaiban egyaránt;

4.1.5. az OTDK-k szervezése során az OTDT szakmai bizottságai – közvetlen kiépülő kapcsolataik, valamint a HTDK program segítségével – törekednek arra, hogy a tagozati szakmai zsűriket meghívott romániai szakemberekkel is kiegészítsék annak érdekében, hogy ezen szakemberek minél átfogóbb képet kaphassanak a magyarországi TDK munka jellegéről, eredményeiről, színvonaláról, valamint, hogy az így kialakuló személyes kapcsolatrendszer révén erősödjenek a szakterületi tehetséggondozási együttműködések.

4.2. A romániai aláírók vállalják, hogy a felsőoktatás minden érintett szakmai és földrajzi szegmensére kiterjedő tartós együttműködési formát alakítanak ki a romániai felsőoktatásban a magyar tehetséggondozás hatékonyságának erősítésére. Céljuk/vállalásuk, hogy

4.2.1. növekedjék a tudományos diákköri műhelyek (romániai szóhasználatban: szakkollégiumok, illetve tudományos műhelyek) száma, mérete, szakmai spektruma és színvonala;

4.2.2. az ETDK – az eddig kialakult jó gyakorlat szerint – a jövőben is betölthesse egész Romániára és valamennyi tudomány- és művészeti területre vonatkozóan az egységes regionális (OTDK szempontból „első fordulós") tudományos diákköri konferencia szerepét. Ennek keretében az ETDK főszervezői feladatait az OMDSZ és tagszervezetei, valamint a vele szerződést kötött Sapientia EMTE HÖK-jei vállalják, az egyes szakterületeken kialakított szakmai partnerségekben (ld. 3.2. pont 4. bekezdés), a főszervezői feladatokba beleértve az OTDK-ra nevezett pályamunkákkal és diákokkal kapcsolatos, az OTDT irányában történő ügyintézést is;

4.2.3. az ETDK szakmai partnerei (ld. 3.2. pont 4. bekezdés) közvetlenül, és az ETT Felsőoktatási Bizottságán keresztül is mindent megtegyenek annak érdekében, hogy az ETDK a felsőoktatási intézményekben folyó műhelymunkának szakmai szempontból az OTDK-k szellemével és jó gyakorlatával harmonizáló, kizárólag a tudományos értéket szem előtt tartó bemutatási fóruma legyen;

4.2.4. a saját belső (kari) TDK-t is rendező romániai magyar felsőoktatási intézmények hallgatóinál az ETDK-ra való jelentkezés előfeltétele a saját (kari) TDK-kon való nevezési jog előzetes elnyerése. Ezen helyzet fennállása esetében a szerződő felek vállalják, és a szervező intézményekre nézve érvényesítik, hogy ezen (kari) TDK-k, illetve az ETDK szabályzatát összhangba hozzák a rendezvények zökkenőmentes összekapcsolása érdekében;

4.2.5. az ETDK valamennyi (jelenleg négy) szekciója esetében maradjon fenn az OTDT-vel kialakított stabil partneri kapcsolat.

4.3. A romániai és a magyarországi aláírók közösen vállalják, hogy egyeztetett keretek között keresik azokat a forrásokat, amelyek a két országban és az Európai Unióban anyagi fedezetet tudnak nyújtani e szerződés céljainak minél teljesebb megvalósulásához.

Ezen belül vállalják, hogy

4.3.1. ösztönzik a felsőoktatási diáktudományos műhelyek közötti, határon átnyúló közvetlen szakmai kapcsolatok bővítését, közös kutatások, közös konferenciák szervezését;

4.3.2. továbbra is megkeresik azokat az anyagi forrásokat, amelyek segítségével a magyarországi és romániai partnerek együttműködése, a vállalások teljesítése hosszú távon, kiszámíthatóan biztosítható, különös tekintettel az ETDK-k megszervezésére és az OTDK-kon résztvevő romániai diákok és oktatók konferencia-részvételét biztosító anyagi fedezet megteremtésére;

4.3.3. a jelen megállapodásban foglaltak teljesülését a fentebb leírt kapcsolatrendszerük segítségével folyamatosan figyelemmel kísérik. A megállapodás eredményeit öt év elmúltával megvizsgálják, közösen értékelik, és ez alapján a megállapodást megújítják.

Gödöllő, 2016. július 4.

András Szilárd
elnök
Erdélyi Tehetségsegítő Tanács

Bódis József
elnök
Magyar Rektori Konferencia

Szénás Szabolcs
elnök
Országos Magyar Diákszövetség

Szendrő Péter
elnök
Országos Tudományos Diákköri Tanács

Mezey Barna
tiszteletbeli elnök
Magyar Rektori Konferencia

Weiszburg Tamás
általános alelnök, HTDK szakmai vezető
Országos Tudományos Diákköri Tanács